

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

ul. Przemysłowa 30/32, 00-450 Warszawa

ZSS/500/28/2014/KT

Warszawa, 21 października 2014 r.

Pan
Cezary Grabarczyk
Minister Sprawiedliwości

Czestny Panie Ministrze,

z niepokojem stwierdzam, że *Projekt założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw*, którego celem jest zwiększenie efektywności i skuteczności postępowań rejestrowych oraz ich przyspieszenie, zakłada rezygnację z wpisu do Rejestru Dłużników Niewypłacalnych dłużników, o których mowa w art. 1086 § 4 *Kodeksu postępowania cywilnego*, czyli których zaległości alimentacyjne przekraczają okres 6 miesięcy.

W uzasadnieniu projektu z 24 lipca 2014 r. Ministerstwo Sprawiedliwości wskazuje, że zagrożenie wpisem do Rejestru Dłużników Niewypłacalnych nie stanowi dla dłużników alimentacyjnych czynnika motywującego do uregulowania zaległości. Powołując się na dane Najwyższej Izby Kontroli, resort podkreśla, że w 2003 r. (przed nowelizacją art. 1086 *kpc* dokonaną ustawą z dnia 22 kwietnia 2005 r. *o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej*), Fundusz Alimentacyjny wyegzekwował 11,4% wypłaconych świadczeń, zaś w 2009 r. i 2010 r., odpowiednio, 12,4% i 13,01%. Danych za następne lata nie przedstawia. Jednocześnie wskazuje, że czynności podejmowane przez sądy rejestrowe w związku z wpisami do rejestru dłużników alimentacyjnych znacznie obciążają te sądy, jak również komorników sądowych.

Na skuteczność egzekucji należności alimentacyjnych – jak wielokrotnie podnosiło samo Ministerstwo Sprawiedliwości, m.in. w informacji na temat stanu

25 lat Konwencji
o Prawach Dziecka

prawnego oraz faktycznego funkcjonowania obowiązku alimentacyjnego z 12 marca 2014 r., znak: DSO-I-70-16/14, do Sejmowej Komisji Polityki Społecznej i Rodziny – wpływ ma również postawa dłużników alimentacyjnych. Niezmiernie istotne jest zatem utrzymanie w systemie obowiązującego prawa wszelkich norm prawnych, mających na celu zmianę postaw dłużników alimentacyjnych i ich dyscyplinowanie do regulowania należności alimentacyjnych. Niewielki wzrost odsetka dłużników, którzy zagrożeni wpisem do Rejestru Dłużników Niewypłacalnych, podjęli działania zmierzające do redukcji długu, czy też duży nakład pracy sądów rejestrowych i komorników sądowych, nie może uzasadniać rezygnacji z dokonywania wpisów. W mojej ocenie, powinien raczej skłaniać do przemyśleń nad udoskonaleniem prawa i wprowadzeniem kolejnych, jeszcze bardziej restrykcyjnych środków dyscyplinujących dłużników alimentacyjnych.

W tym miejscu pragnę podkreślić, że odstąpienie od obligatoryjnego wpisu do rejestru dłużnika alimentacyjnego, o którym mowa w art. 1086 § 4 *Kodeksu postępowania cywilnego*, spowoduje, że wobec wielu dłużników alimentacyjnych nie będzie można zastosować żadnego realnego instrumentu motywującego i dyscyplinującego.

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r. poz. 1228, z późn. zm.), w sytuacji, gdy organ właściwy dłużnika otrzyma wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, odbiera od dłużnika oświadczenie majątkowe składane pod rygorem odpowiedzialności karnej, a następnie przeprowadza wywiad alimentacyjny. Jeżeli organ ustali, że niepłacenie alimentów spowodowane jest brakiem aktywności zawodowej dłużnika alimentacyjnego, zobowiązuje go do zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy i informuje właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej takiego dłużnika. Jeżeli dłużnik alimentacyjny zastosuje się do przewidzianych w ustawie czynności, tzn. nie uniemożliwi przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego, nie odmówi złożenia oświadczenia majątkowego, a jednocześnie wykazuje pozorną aktywność zawodową (np. dokona rejestracji w powiatowym urzędzie pracy, lecz nie przyjmie dedykowanych mu ofert zatrudnienia) nie ma prawnej możliwości uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych i skierowania przez organ właściwy dłużnika wniosku do starosty o zatrzymanie prawa jazdy.

Wobec powyższego, na podstawie art. 3, art. 10 ust. 1 pkt 2 oraz art. 10a ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69, z późn. zm.), proszę Pana Ministra o dokonanie ponownej analizy przedstawionego problemu oraz poinformowanie o zajęтым stanowisku.

Z wyrazami szacunku
Marek Pietsch